

Tallorahwa postimees.

Nede, 1. talwekun päewal.

„Tallorahwa postimees“ maksab aastal Tartu linna 1 Rub., muial 1 Rub. 10 Kop. Ta toob igga nädala jees pogenit tulkusa juttu. — wahhelt ka pildiga — rahwa satte S. Laafmanni käest.

Mitto meesi on ütelnud: „Postimehe-
kenne, anna meile omma leiwawannematte
nimmesid teada; jaaktime wägga hea melega
nendega tutraaks.“ Panneme siis nüüd nende
nimmesid siia, iggaühhe nimme omma numre
kerwa:

1. Wörro maakonna praosk ning Tartu
Maria kiriko õppetaja A. S. Willigerode.

2. Tartu maakonna praosk ning Maria-
Mahdalena kiriko õppetaja W. Mikwits.

3. Wörro maakonna praosk ning Si-
mona kiriko õppetaja S. Bauer.

4. Tartu maakonna Gfji kiriko õppe-
taja G. Teol.

5. Wörro maakonna Wörro linna fir-
rifo õppetaja G. Loshius.

6. Berne maakonna Iestama kiriko
õppetaja A. Leshius.

7. Wörro maakonna Kannepi kiriko
õppetaja G. Holst.

8. Wörro maakonna Sangaaste (Teala)
kiriko köster J. Gleaser.

9. Wörro maakonna Puhja (Kawilda)
kiriko õppetaja J. Meier.

10. Harjo maakonna Jurre kiriko õp-
petaja G. Perh.

11. Väne maakonna Karruie kiriko õp-
petaja A. Hagesblatt.

12. Wörro maakonna Wölwa kiriko
köster Mattiison.

13. Tartu maakonna Väiusie kiriko
köster Niiländer.

14. Willandi maakonna Pillistwerre
kiriko õppetaja G. Mikwits.

15. Willandi maakonna Pillistwerre
kibhelfonna koolmeister Jürgenion.

16. Berne maakonna Wändra kiriko
õppetaja A. Körber.

17. Ullema piiskoppi kocht asjesjor
ning Jerwe maakonna Türrü kiriko õppetaja
Groomann.

18. Wörro maakonna Karkaski mõisa
kirjotaja Jaan Sabbre.

19. Wörro maakonna Nõuge kiriko
õppetaja H. Gollmann.

20. Wörro maakonna Wölwa kiriko-
mõisa kärnar Wärt Korm.

21. Willandi maakonna Wöltsamaa kog-
goduse walla koolmeister Wido Jürrü Meintaal.

22. Tassinna maarahwa firiko õppetaja L. Lutter.

23. Wõro maakonna Rõuge firiko kõster M. Sperling.

24. Tallinnast tudent Malm.

25. Sarema (Kuresjare) Ansekülla firiko õppetaja M. Kõrber.

26. Wõro maakonna Kannepi kihelkonna Tamme walla koolmeiste Peter Saar.

Kui postimehkele veel wannemad jure tullemad, siis jaab esimesel kõrda nende firja alla nende nimmet ning nende nummert, agga parrast ükspäinis nende nummert pantama. Onnistago Jõsant Jummal iggameesi, kes meie maarahwast jüddamest armastab, ja nende heaks roõmsa jüddamega kirjetamiste wäewa näab!

Kõnned ommalt maalt.

Õtja Adam. **Peterburrist** kuleme, 15 winakuu päewal ollew meie aus armas kesser omma abbitasaga omma kosi matala Esarõkoje-Seloi linna koddõ jõudnud.

Kaspia merrest tagga Wenne maalt kuleme, seal ollew 14 ning 15. Wihlikuu päewa wabbel õdaial aurelaew „Ruba“ wael wifil hukka janud sure lange tormi läbbi. Keik laewa warra uypus ärra, ja laewa kaptein sai mõnne owtsjeri ning soldatiga surma kätte.

Willandi poolt kuleme, rahwast ollewat seal ennam kui muial weenälga faebanud. Wirtsjarmel olli Tarwaste kihelkonnas laht, mis liggi 4 wersta pikk, ja 2 wersta lai, kuima ilmaga ni tahhedaks janud, et inimesjed seal hobboiste ning wankredega üle sõitsid. Kullab nüüd weenälga keikis paikus lõppeb.

Kõnned wõralt maalt.

Koli Märt. **Amerika maalt** kuleme, sinna ollerad tannawo üffi kebeksti linna laudu Sakja- ning Norra-maalt 10,000, ja Inglismaalt 16,000 inimest tulnud. Kellal hea rahhakot kasa wõtta, se mingo ommalt

maalt wõõra male, agga kes kõhn innimeme on, se jägo tõddu. Mõnni immelinne mees, kes ilma rublata Tartust Peterburrisle ei julge minna, julgeb kopypaga Wõrrust Saratowille minna. Imme kül! — Kord läks koorakenne silla peält jõest üle. Hea juur libhatükfikenne olli temma mokkas. Weesi näitas libhatükfikenne weel jurem ollewat, kui olli. Koorakenne panni jedita lihha, mis weesi näitas, juremaks ning parcemaks kui jedita, mis mokkas olli. Wistaks mokkatükfikesi mahha ning ahmitas meetükfikesi, sai — juutaie wet!

Ahwrika maalt kuleme, seal ollew Ahwri rahwa seas walle propheti paljo rahwast ehsitand ning hukka saatnud. Temma ütles rahwale: „Leitage omma wilja mahha ning jõe ärra, tappage omma ellajaid ärra ning sõge neid ärra, jätke omma põldu harimatta ning omma karja hoidmatta, sest Jummal jaab teile sest aiaist sadik keik toidust immelikult taewast omma käega andma.“ Rahwas teggi walleprohweti sõnna järele. Põllo peäl ei olnud ennam wilja nahha, agga karjamaa peäl ellajat. Rahwas ietus mahha, otis taewast toidust. Ei tulnud mitte middake mahha. Mis nüüd tehha? Õtjato paljo inimest jurrid ütlematta wael wifil nälga. — Hoidke walleprohwetide eest ka ihholikko asjade polest, sest nemmad on kietjad huntid, pörgokoerad! — Seäljammast kihhutadi rahwast rahwa wasto. Kälfid hirmo wifil taplama, nenda et 60,000 meest ühhe kõrraga surma kätte langesid. Waejed pagaganad! Willas jaab neile Jõsanda Jeesuse Kristusje rahha sama? Oh ristirahwas, ristirahwas, ruttu, pagganatele armu saatma Jõsanda Jeesuse Kristusje käest!

Õstindiamaal on juurt roõmu kuulda. Raao ifka olleme lootnud, nenda on nüüd tõeste sündinud. Jõsant Jummal on ristirahwale roõmuust annud Muhamedi rahwa peäle. Mäsajad ollid juurt Telhi linna ennele roõtnud, ja seisid seal kindlaste. Teisel Wihlikuu päewal hakkasid Inglusjed juurt tükkitega Telhi linna peäle pautuma, ja Muhamedi rahwa peäle tormama.

40 ootserit ning 2,600 soldatid langesid sedda-maid surma kätte, agga 8 Misklikuu päeval olli Teibi lin Inglise kätte. Küllab nüüd mäsajad pea teikis paikus sawad tundma, et Jēsand Jēsus Krietus wāggemam Muha-medit on.

Preisimaalt on weel juremat roõmu kuulda. Armas Preisii kuningas, kes omma rigi wallitiemist jubba omma mena kätte olli annud, on paljo parremaks sanud, ja saab Jummal abbiga pea jälle üena terve ollema.

Portugaliamaalt tuleme kurtwat luggu Jēšabonni linnast. Jagapõrwa jündimad seal liggi 300 inimest kollajest tõbhest haigeks, ja neist surred ifka kolmas jaggo ärra. Sejamma hirmus tõbbi, mis inimest üena kollajest teeb, on nijammote hallastamatta innimeste tapja, kui kolera tõbbi. Niffad wōggemawad Jēšabonni male. Ullitjad on tühjad, pōdid seijawad kinni, jūddamed on kurtwad, kēed lōdward. Jēsand Jummal jaatko armust rea abbi!

Prantšuse maalt on kuulda, nemmad tahhawad seal Straasburri ning Keeli linna wahhele jure Heini jōest ülle juurt silda tehha. Sejamma sild jaab wie kummiga (wōl-wiga) ollema, ja iggaüks kumm (wōlō) jaab 190 jalga pīt ollema. Sissale nemmad ei tahha puu-, waid raud-palki alla panna. Straasburri ning Keeli lin seijawad teine teije jōe ärel. Waat silda! agga meie maal rahwas ei ja ifka weel mitte Emma jōest ülle Tōlieste mõija kōhhal silda tehha, ehk Emma jōggi kül sure Heini jōe waeto on, nago munna kanna waste. — Tartomaal pannewad omma jōele Emma nimme, agga Saksaring Prantšusjemaal nimmetawad Heini jōgge Jēsaks. On wāgga illus, kallis, armas jōggi, ja wāgga ning ei mitte ni tulline ning purrowihhane kui Prantšuse maa pārris jōed, mis igga aastā wāgga rašfiwad, ja niūdgi weel rahwale juurt weehādā saawatad.

Etia Adam. Pea kül. Ei tahha ma jēst ennam kuulda. Könnele Napoleonist eddasi.

M. Teen so tahmisse järrele:

Italia maal langes esiteks Piemongi ma, siis Lombardia ma Napoleoni mõoga alla, ja Sardinia kuningas ning Aústria keiser jäi-

wad neist mādest ilma. Prantišesed roõmus-tasid, ellasid torredaste ning saatid teif illu ning uhkus, mis Italia maalt leidis, Pariisi linna, et nemmad omma maa pealinna wōõra maa ehtega ehhitafid. Agga kes torredaste tahhab ellada, tullutab paljo rahha. Kogid on rutto küpsetud, agga rahhakorjamine wōttab aega. Napoleon panni sepärast mafu mafjo järrele Italia rahwa peäle, funni nemmad Lombardia maal ärratüdisid, ja ei mitte rahha kottist, waid mõoga tuppes wäljakis-fusid. Ilmaasjata! Napoleon wōitis neid ärra, ja karistas neid mõoga ning tulluga, rahwast tappes, maad ärrakorwetades. Aústria keiser tuli ifka jälle u joawaga, Italia maad Napoleoni käest ärrapõstma. Ilma asjata! Napoleon mõiras kui lõufoer ning pühkis kui kottas mõda Italia maad, funni ta sedda omma jallade alla ärrajõttus. Wāggewa mebbe jūdda lāks ifka uhkemaks ning juremaks. Ei jaand temma Italia maast küllalt, lāks niūd ka Aústria male minnema. Kül feelti tedda, agga ilmaasjata! Ukski mäggi ei olnud temmal lialt kõrge, uksti jōggi lialt jūggaw. Eddasi, ifka eddasi lāks temme nago tullujōggi, nago tulisepä. Wabhelt olli hādāas, agga rapputas ifka jälle üles, ja kus ta lõufoera wiisil ei sanud murda, seäl lāks rebbase wiisil nārrima ning õnekst teggema, nāppistama ning hammustama. Wabhelt teggi rahhu ning leppis, agga ni rea kui ta jälle hinge tagga sanud, mõiras lõufoer ueste mõda maad. Prantišuse ma olli republik (rahwariit), ja mis Prantišuse wāest mõieti, tehti Napoleonist ka republikse. Rahwast fideti wabbaks, ehk kül Napoleon raudjallaga nende kulla peäle astus ning neid mõogaga mõda pallet silistas ning neile wimase kōppika firustust ning wimase merretilga jūddamest ärrawōttis. — Napoleoniga rahhu tetta olli peage hirmjam kui temmaga jōddida. 17 winakuu päewal 1797 aastal teggi Napoleon Nampo-Wormiul Aústria ehk Saksa maa keisriga rahhu, agga jelle rahhoteggemise jures kiskus mitto maatükki keisri käest ärra, ja andis keisrile teisi maad, mis teiste käest kōjutud, asfemele. Peäle sedda lāks Italia maalt Saksa male, Rastatti

linna, juurt rahbu teegema, agga sinna temma kauaks ei jäänud, waid temma ruttas pea isealt ärra Pariisi linna. Pariisi tundis jedda maid ärra, emmäs direktoriumišt (wannematte foggušt) polestigi armastud ollawat. Wannemad kartsid jedda meest, kellel lütkoera jüdda ning kotta tiwade arrolisjed jallad ollid, ja ollesid tedda wägga bea melega nende kōrwa mahhapannud, jedda temma jōddimisjel oli kautanud, kui nemmad tedda ei olles tarwitandud waenlaste wasto. Napoleon himmus-
tas wägga, Egipti male minua, et temma Ingluste le jaas taggašt kōie faela ümber panema ning neid jäljast mahha kiskuma. Eesi Inglusid temma wihtas keigesi jüddamest, jelleparrast et nemmad Kōrifa jare peäl ollid wäggewamad tedda elnud. Wannemad jälle roomustasid isajammašt wihtast wägga, ja teggid bea melega selle järele, et Napoleon agga jälle Pariisi linnast ärrajaaks. Mōtlesid ka ommas jüddames: „Ehk juhtub önnelik Inglusie püsiuul Napoleonile jurma jaatma!“ Sella parrast tōstid Napoleonini nüüd selle jōamäe üllemaks pealitskaks, mis Ingluste wasto taplama lāks. Sōawägge ütteldi Ingluste wasto minnewat, agga kōsti Egipti maale jōita, ja isealt Esiindiale minna ning Esiindial Ingluste riki ärrahāmwitada. Zulongi linnas walmistadi laewawägge, ja laewade peale panti 30,000 jōameest. Napoleon roomustas wägga. „Saatk mulle maad, jaatke mulle maad, et ma wōitsin näitada, kes ning mis ma ellen!“ — Temma sõnna oli ifka: „Ehk keik, ehk mitte middake!“ — Meio: ehk lehbekuul 1798 aastal lāks Prantius, jelt ärra, ja Julituul oli juur Aleksandria lin Egipti maal temma kās, agga leikusjekuul 1799 piddi Egiptuselt jälle ärraminnema, jelt ehk temma kıl wäggewam oli Egiptusid, oli Egiptimaa pallamūs ommeti wäggewam tedda, ja lõppetas temma wägge peage soutumaks ärra. Wnakul jōudis Prantiusjele, kus wahheail mitto asjat teiseks oli sanud. 13 jōwädega ollid Prantiusjed keige Giro-pa maal taplemas, ja et nemmad uut taplemise wiisi üllesmōtsid, said nemmad peage keiges paigas omma wastaste peäle wōimust. Sellegiparrast jäid Wenne ning Austria kei-

ser, ja Breiisi ning Inglusie kunningas nago kōrwad tammed seisma, ja wahhandasid Napoleoni meelit allerwägga. Keige kōrwem Napoleonile wastopannema oli nende jēst Inglus. Ehk Inglusjed üritesse aia eest küllalt ollid waewa näinud Amerika maal, kus heat jaggu maad ning rahwast māsja jatte labbi nende kaest ärramōiti, ja taplemise labbi maa ning merre peäl neid ärranōrgutadi, ei annud nemmad jellekiparrast Prantiusjele mitte järele, waid ollid ifka wahwad ning wapprad, nendega wōitlema. Soid wahhelt ka wōimust Prantiusje peale, ja Abutiri kōhhal Egiptimaal rikkus Ingluste laewawäggi Prantiusje laewawägge soutumaks ärra. Seiamma ning ka mu bādda oli direktoriumi (wannematte foggu) māsajaja Prantiusje rahwa meelit balwaks teinud, ja nemmad püüdsid jälle uut wallisjuu. Jedda tundsid Napoleonini jōbbrad, jedda tundis temma isi ka. — Mi pea kui Napoleon Egipti maalt oli Prantiusjele taggašt jōudenud, bām-witadi direktoriumi (wannematte foggu) ärra ning seati selle asjemele 3 nõuwanjaid ehk konsulid. Esimenne nende jēst oli Napoleon, kellele ni paljo wōimust kätte anti, et temma peage jušt nago kunningas ehk keiser oli. Napoleoni roomustas wägga. „Ehk keik, ehk mitte middake!“ (Egipti maalt tuli ärra, et temma jēäl keik ei sanud, Prantiusje male tuli taggašt, et jēäl keik jaaks omma kätte jama. Et temma wannega oli tōtand, Prantiusje republikti (rahwarikiti) üllespidada, jelt temma waljo ei hōbind. Temma ei nõudnud teiste, waid agga omma kasju ning auu, ja ei teinud mitte teiste, waid agga omma tahtmust. Wōitis omma jōdatid, kes temma pole hōitsid, lāks nendega direktoriumi kōhtokotta, terretas wannemaid moōga orjaga, ja satis neid püsi naal Zumalaga minnema. Temmaga ühhes karjusid temma jōbbrad: „Direktorium on lõppend, konsulid on asjemele tulnud.“ Napoleoni moōga ning püsi enne oli wägga selge. Rahwas said jelt kōnnest jalla pealt selget arru, ja teggid esimest konsuli rutto üllemaks konsuliks 10 aastat peäle. Temma mōllemad kaaakonsulid jäid temma kōrwa

jeisma, nago warri paewa forma. — Napoleon sai nüüd ifka ennam ning ennam maad, et wõiks näitada, kes ning mis temma oli. Wiimimatta temma andis nüüd teit illematte ammetid omma wendade kätte, ja wallitjes jöawäest ning rahwahulgast feige wahwamaid ning targemaid ennefele kindralideks ning ministrideks. Puhkamist oli temmal waia, et wõiks teit omma mele pärrast beäste jöada. Sellepärrast tahtis Ingliselega leppida, agga Inglus ei tahtnud. Amerikaga teggi kindlat rahhu, agga Wenne ning Austria ehk Saksa feiger ei piestand mitte moõfa turpe. Seft sai Napoleoni meel wägga pahhaks, walmistas uut jöawägge, läks jälle taplema. Italia maal Marengo kōbbal wõitis Jürikuul 1800 aastal juurt wõimist Austria feieri peäle. Wõitja tuli Pariisi linna, ja Pariisi linna rahwas wõtsid tedda hōisamisega wasto. Lündsid küi, et Napoleon nende republiigi ehk rahwarigi bāuda panni, agga kiitsid tedda sellegipärrast ning roõmustafid temmast, jēst nemmad ollid jubba lõpmatta jēädlemisest ärratüidinnud. Seft läks Napoleoni jüdda ifka juremaks ning uhkemaks, ja temma panni hallaastamatta iggāühbe jurma, kes omma ninna temma wasto illeswiskas. Selle asjaga oli temmal teggemist küllast, sellepärrast püdis jälle rahwale mele beaks, omma wastastega leppida. Leppis ka 1801 aastal künlakuul Austria feisriga, paastofuul Neapoli funningaga, leitufsekuul Roma parastiga, ka leitufsekuul Baieri wallitsejaga ning Hellandia maa wannemattega, wiinakul Inglise funningaga, Wenne feisriga ning ka Turgi jultaniga. Talwefuul peti Pariisi linnas ütlematta juurt pidu, et feige rigidega rahho oli janud. Brantfufsed ollid wägga roõmjad. Gi mallestand nemmad ei omma jöawägge, ei omma lacwawägge, mis Egipsti maal huffa janud, ei ka omma rahwarigi ehk republiigi, mis Napoleon ifka ennam jalgu alla ärrasjõttus. Ollid wägga rahhul temmaga ning andsid nõuu, kui temma 10 konjuli-aastad lõpnud, tedda jälle 10 aasta peäle konjulik tebba. Keit Brantfufse rahwast küesiti, ja nemmad ütlesid: „Sago Napoleon meie konjulik esloaiafs!“ Mis mitte? Napoleon oli Bran-

tjufstele 2,000 risti-pennikoorma mooraste maad kätte saanud, ja Brantfufse jöawägge omma wõitmisje läbbi ütlematta auuga latnud. Beälegi wõitis temma siit ning sealt nabrede käest maad, ni paljo kui himmuftas, ja kshhutas innimesfid teine teiega riidema aing taplema, kui nemmad temmale ei tahtnud hea melega anda, mis temma nõuas. Nenda kui teistele hakkas Napoleon nüüd ka Inglisele teggema, ja kui nemmad uut jödimist temma wasto walmistafid, leppis Napoleon teiste rigidega ning kelas Janikuul 1803 teit tauplemist Ingliselega feige Girona rigide jees hōpis ärra. (3555 polete.) (1)

Kõnnet ristilõgodusjeft.

Lutterusse rahwas Wennerigis.

(Mis 12 numret polete jāl.)

V. Gēstlandi piiskoppikohto foggodussed.

1) Tallinna Domikiriko Saksa foggodus. 1,500 hing. Dyp.: Gēstlandi piiskop Karl Kristian Rein, Saksamaa mees.

2) Märjamaa foggodus. 6,600 hing. Dyp.: Rānema maaõnna praost Robert Bloshkus, Gēstlandi mees.

3) Wiggola foggodus. 6,119 hing. Dyp.: Eduart Harten, Kurresare mees.

4) Kullamäe foggodus. 8,500 hing. Dyp.: Paul Eberhart, kes enne Rōsto linnas Rihlikirikko peäl oli, Tallinna mees.

5) Rihli foggodus, mis esjast Gēstlandil, esjast Linnandil on. 5,308 hing. Dyp.: Wilhelm Schmidt, Gēstlandi mees.

6) Lihhela linna ning maa foggodus Kirrewerre abbitirikoga. 4,812 hing. Dyp.: Shpindler, Gēstlandi mees.

7) Rān Riggola foggodus. 6,553 hing. Dyp.: Rāne rannamaa maaõnna praost Teodor Breje, Tallinna mees.

8) Hannjala foggodus Warbla abbitirikoga. 6,172 hing. Dyp.: Rinne, Gēstlandi mees.

9) Hābjalo linna ning maa foggodus. 1,753 hing. Dyp.: Maks Hōrshelmannu, Gēstlandi mees.

10) Kurrusa foggodus. 3,550 hing. Dyp.:

Bridrik Hasselblatt, Võro maakonna Kanta kiriko õpetaja vend, Eestlasi mees.

11) Märta kogudus. 4,044 hing. Öpp.: Leopold Hörschelmann, Eestlasi mees.

12) Riddali kogudus. 5,988 hing. Öpp.: Aleksander Hörschelmann, Eestlasi mees.

13) Kõiki kogudus Kõrpi abikirikudega Hio maal. 1,807 hing. Öpp.: Läne sare-maa maakonna praost Wilhelm Rinne Eestlasi mees.

14) Keina kogudus Serro ning Mänspä abikirikudega Hio maal. 5,920 hing. Öpp.: Jeorh Ignatius.

15) Pühaleppa kogudus, Kertla, Pallas-külla ning Sare abikirikudega Hio maal. 4,636 hing. Öpp.: Aleksander Sengbusch, Hia linna mees.

Kõnned ning laulud.

3 Mos. 6, 2—4.

Kui Karva linnast tahhame Peterburri minna, peame ühe mehele sinna möda sõitma, Oranjenbaum nimmi. Selle linna sabbamas olli emmand kõrtsi asjutanud, kus keige ennamiste laewa mehhed jees käisid. Zuhus ühhel õhul, et mõnned Hollandiamaa mehhed ollid sinna kõrtsi tulnud, joid ning joid priiskeste, ja kui õo otia ollid müllanud, läksid minnema. Dommiko warra, kui emmand hakkas tubba ärrakorristama, leidis ta laua alt nakkottite, pitjat olli veel. Warri temmale tuli mele, et je wiist ühe nende woõra meeste rahhatot wiõks olla, pärris ta temma järrele, agga mehhed ollid jo keif enne päewa tõuse pärris tulega ärrapurjetanud, — minne, mõtta finni! Rahhefa aasta pärrast iestusid jälle kolm Inglißimaa laewameest õhtu Hollandiamehhega kõrtsi laua äres, õllekannud ees ning aiasid teine teiega maggusat juttu. „Õlled ja jubba enne jin linna käinud?“ Küssis Inglißimees Hollandia mehhe küssi. „Oh jinna kallis aeg,“ kõetis mees nutra melega, „kas ma siin käinud?“ „Egga ma jebda mädband linna ial ei unnuõa, kahhefa aasta ees ollen sin joobnust peast 700 rubla ärrakautanud.“ Emmand kulis

need sõnnad; astus meeste jure ja küsise: „Õlli je rahha pitjat al?“ „Muidogi,“ wastas mees, „alles pitjat mo taskus, jäh! jellega olli rahhatot finni pandud.“ Emmand wahtis peäle, tundis warri ärra, et mõlle-mad ollid parimehhed, läks fireto jure, mõttis rahhatot wälja, mis seäl aastat kahhefa olli warjus olnud ja andis mehhe kätte. Teada muidogi, et mehhel olli wägga hea meel. —

Minne, ja te sinna nendajannotti! (24.)

Dommiko laul.

Wisti. Jummal, Ma ning taewa Eja.

Au ja kius olgo Sulle
Tänna warra, bilja ta,
Et Sa jätsid õfko mulle,
Hoidsid ihõ hingega.
Jesüs, minno jure jä,
Et ma Sinno armo nä.

Õhto laul.

Wisti. Määd hingwad inimessed.

Määd mõttan mahha heita,
Siis, Jesand, armo näita
Ka minno hingele.
Oh laes! mo ihõ mo'ta,
Ja minno waimo sada
Ka unnes armo jõe.

Krahwi herra ning rõwel.

Üks suur ja rikkas krahwi-herra, agga kes Jummal sanna tundis ning armaastas, läks kord üksi ratja läbbi pimmeda metsa õhtu linnast omma koio pole.

Äkkiate kargas jure kehaga ja hirmja näoga rõwel, pistol kä, — metsast wälja, hoidis je tulleriist krahwi rinna kohta, ning karjus: „Kas rahha woi hinge!“

Krahw mõttis rahholikkult omma sidikotti-kenne taskust, andis keige kuldpenningude ja hõberahhadega rõwli kätte, ja ütles: „Sõber, kui sind kord jo rõwli ammeti pärrast kõiega wõlla otja üllestommatakse, siis mõtle je peäle, et Jesüs, Jummalal Tal, on ka sinno pattude pärrast surma siise läinud, ja sinno õigekäimise pärrast jurnust üllestõusnud: siis woid wahhest ka weel enne surma armo leida, ja õnjaks sada. Jummalaga.“

Molleamad laskid omma teed, krahw koio pole, ja rõwel metja siise.

Aasta pärrast sai krahw, ommad teerisid täies, ühte woora linna, ja näggi ulitsa peäl kõndiwad sure kehaga meest wägga tasijae kombega. Ta watis temma filmi siise, tunnistas, ning küsis temma käest: „Kis ja olle sejamma, kes aasta ees wöttis mo rahhakot metjas?“

Mees ütles: „olge nenda head, ja tulge minnoga liggi mo maiasje, siis jate omma rahhakot nähha, ja kui paljo minna seält jeeft ollen kullutanud!“

Krahw läts liggi. Moor kenna naene tulli terretades wasto, mees ütles: „Eo kas-tist je sdirahhakot, mis minno hingele eest-otjast on ni paljo waewa teinud, ja pärrast ni juurt õnnistust tonud jelle kalli janna pärrast, misga je aus krahwherra mo maggajat waimo, mis kurradi jülles raskeste maggaas, on ello walguise pole ülesärratanud!“

Naene tõi rahhakot wälja, puiatas rahha laua peäle: keik putumatta, nenda kui je olli aasta ees jenna siise pantud. — Se kallis Jummala janna maenitseminne olli rõwli süddant pöörnud, et ta parremad mõtted olli sanud, ja ellas nüüd waggaste ning trüiste omma nore naefega Jummala kartusjes.

Wata, kuidas hea janna leiab head asjet, ja kuidas üks janna, õigel aial rägitud, on otsego kuldeunud hõbbe waagna peäl.

Sõapealik ning õppetaja.

Üks sõapealik kaebas omma luggu ühhele õppetajale, et wae tenistusje ülem ei woi ial muido läbbijada, et ta ei peaks ka mõniford rängaste wanduma, sest muido soldatid ei tule kasko.

Õppetaja ütles: „Minna tean siiski üht realikust, kes polle ilmaagi wandunud, ja ommeti on temma soldatid ifka sõnnarwõstikud olnud?“

Pealik küsis, kes je siis piddi olla?

Õppetaja kostis: „Temma ellas wanna

aego Kapernaumi linnas, ja woli Roma rahwa pealik — weel paggana usjust — ja ommeti, kui ta ütles ühhe omma allamatte wasto: „Tulle!“ siis je tulli. Ja kui ta ütles teise wasto: „Minne!“ siis je läks. Ja kolmanda wasto: „Ee jedda!“ siis teggi je jedda. Siis arwan minna omma mõttele järrele, et kui niisuggune tasjane wiis woi olla paggana usjo pealikko ja temma allamatte jures, siis polleks ka tarwis, et ristiusjo pealik peaks omma ju hirmsaks wandumiseks prukima, mis Jummala käst on kangeste ärrateelnud, ja lubbanud, raskeste nühhelda, kes temma kasko rikub.“

Pealik jäi mõtlema. — Ei sest päewast jädik ei tulnud enam wanne janna temma ju seest.

„Teie ei pea mitte mo nimme jures wals-fussfega wanduma.“ (3 Mos. 19, 12).

Üks sõapealik teggi selle peäle kindlat wan-net sõaago, et „30 päewa olgo neil rahho,“ — et ühhegi poolt ei tohhi teine teise wasto jõddida selle wahheaja sees.

Kui 30 päewa möda olli, ja weel üks ainus õ wahhel, enne kui jälle sõakarra piddi lahti olla, — maggasid teine pool wä-mehhed rahholikult omma linnaste telgide al, et nad teadsid: „Sesinnane on nüüd meie wiimne rahho, homme tulles jälle libbe jõd-dimise luggu kätte, kui meie waenlased ei tahha wahhest ärraleppida.“

Kamwal sõapealik wöttis keiko keik omma wäehulk ülesärratada, ütles: „Mehhed, nüüd olge waprud mahhamurdma, sest minno luh-hatud wahheag on möda. Ma ollen wandu-nud 30 päewa peäle neile rahho anda. Nüüd on õ se, egga õ polle pääm!“

Omma kurja kawwala juttoga pettis tem-ma kül innimeshi ma peäl, et temma solda-tid löid sure bulga teisi mahha, kes ei mõist-nud niisuggust felmi walsfusi ommas mõttehes arwata. — Agga kas Jedda ka woiß petta, kelle ees pimme õ on kui louna walgu? (18.)

Rihkli päewa laul.

Wiht: Ku kitus oigo iggawest.

Käl Jesand omma rahwale
On paljo head teinud.

Sest temma lapset järgeste
On paljo roõmu näinud.
Ka ingliskeid seadis ta
Meil' kaitsejaks jure armoga,
Sest roõmustame tänna.

Me' ümbre leri teggewad,
Meid hoitwad wäggewaste,
Meid pörge lurgust kistuwad
Ka wälja ussinaste.
Et Jesand meile annud neid,
Et nemmad armust hoitwad meid,
Sest roõmustame tänna.

Kui tee peäl wäljas kõnnime,
Siis inglid seal meid hoitwad.
Kui maas idõ peäl olleme,
Siis inglid seal meid kaitsewad.
Et nemmad ilka armoga
Me' üle wõitwad walwada,
Sest roõmustame tänna.

Keis sedda armu neile saab,
Kes Jesandat siin nõutwad
Ring usõ läbbi armoga
Ta jure roõmusast' jõudwad.
Neid jättab kurrat hirmoga,
Neid hoitwad inglid armoga,
Sest roõmustame tänna. (1.)

Head ued ramatud.

Tallorahwa jüddamerõõmust. Mõnni
armastusse janna mängo- ja laulo-jõbbra-
dele. H. Laakmanni käest jada 10 kop.
höbb. r. eest.

Teadaandmisjed.

Wõro maakonna Laatre kihelkonnas
na Jgašte mõisa wallitususse polest
antakse teada, et seal illus tallo tulleswa Jürri
pääwast sadil sada on. Jgašte mõis on 16
wersta Balga linnast ärra. Talul on head
honed, kõlblikud põllumaad, küllalt heina-
ning karja maad, mõisa metsast 2 ehk 3
wersta peält tarwilist puud. Tabjad tulgo
Jgašte mõisale, mõisawallitussega kontrahiti
teggema. 1

Raeru, nisku ning ruffi: jahhu ostab
kaupmees C. Hennig Tartu linnas Peter-
burri ulitsas. 1

Nõuge kihelkonnas Bitina mõisal
antakse rendi peäle kaks tarjamõisat,
teine peäle 400, teine peäle 100 wakka alla
maad. Otsust antakse tabjatele mõisa wal-
litusse polest. 2

Tallorahwa karja lastel lähhäb karja
jures saggedašte aeg iggawaks, korjago nem-
mad ommete aiawitels männa ning luse-
puu kulle, ja jaatlo neid Tartu linna, sest
neid ostab kärnar Daugull, ja maksab nende
eest head binda. Siis sawad lapsed ommete
hõlpsa wiisiga mõnda korpikat omma tarwiks.
Kulle korjamise jures on täbbele panna, et
nemmad mitte üle haljad ei tohhi olla, ja
et neid mitte ei olle waia rehhes woi saunas
kuwatada, waid nissammo kui nemmad
puust on wõetud, linna saata. Kärnar
Daugull ellab Tartu linnas Jama ulitsas
kaupmehe Kurikohwi podi wasta. 3

Kes nüüdgi weel tallorahwa postimehhe
tännawosid tseitungid tahhawad, wõinwad neid
Tartus 75 kop., muial 85 kop. eest H.
Laakmanni käest sada. 15 esimestest num-
redest nemmad kül jäwad ilma, agga 39
teisid numrid sawad nemmad illusaste kätte
sama. 3

Kes ennise Tartolinna Maria koggoduse
õppetaja aeda peält krundi maad ennesele
on kauplenud, ehk nüüdgi weel kaupleba wõi
rentida tahhawad, need tulgo pea temma
leesja praua jure, omma tütti maad ärra-
mõitma, maksma ning kätte wõtma, sest et
talwe aial sedda aesa ennam ei wõi tal-
litada. 3

Kistilheina semet ostab Tartu linnas
hea hinna eest ning pallub aegsast temma
kätte tua kaupmees Kristian Keller. 3